

Ročník: 100 | číslo: 24 | 14. června 2020 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Dobrovolnictví

EDITORIAL

Ještě před nedávnem se kvůli pandemii koronaviru pro mnoho lidí po celém světě téměř zastavil čas. Kdyby nám někdo minulý rok řekl, co bude následovat, těžko bychom mu věřili. Existuje však i něco pozitivního, co tato situace přinesla? Domnívám se, že ano. Ukázala, že je normální a přirozené si pomáhat, nebýt sobecký, být tu pro druhé.

Lidé šli roušky, pomáhali ohroženým seniorům s nákupy, s venčením psů, hudebníci dělali koncerty pod okny, kuchaři vařili pro zdravotníky. Mnohdy pracovali bez nároku na finanční ohodnocení, zcela dobrovolně a s jasným cílem pomoci ostatním.

Magazínové číslo je věnováno právě dobrovolníkům a projevům vzájemné solidarity.

Ačkoli člověk za toto úsilí nedostane peníze, mnohdy získá více a sice pocit, že vykonal správnou věc, že jeho činnost nebyla bezvýznamná, ale naopak velice smysluplná.

Ekonomické i sociální dozvuky pandemie jistě udělají své a následující období nebude procházka růžovým sadem, ale jsme v tom všichni spolu, máme jeden druhého a nezapomínejme také na to, že když budeme v nesnázích, vždy můžeme požádat o pomoc.

Na následujících stránkách se mimo jiné dočtete o dobrovolnicích z řad studentů Husitské teologické fakulty v době pandemie, můžete si přečíst rozhovor s dobrovolnicemi z NK Husita a v neposlední řadě naleznete i pár tipů, jak se sami zapojit.

Snad vás toto magazínové číslo inspirovuje, dá vám alespoň trochu naděje a radosti, kterou nyní potřebujeme více než kdy dřív.

*Optimismus do každého dne přeje
Josefina Hudcová*

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Rodiště dr. Karla Farského prochází obnovou

Škodějov – malá vesnice v Podkrkonoší nacházející se mezi městy Semily a Vysoké nad Jizerou, je místem narození vlasteneckého kněze a prvního patriarchy Církve československé husitské ThDr. Karla Farského (26. 7. 1880 – 12. 6. 1927). Zde byl církví v roce 1957 zbudován jeho památník. Sem dříve přijížděly v červnovém čase Farského výročí desítky autobusů z různých míst naší země a zde se pod širým nebem konaly bohoslužby věřícími hojně navštěvené.

Roky však bylo Farského rodiště místem, které nemělo návštěvníkům, kteří sem přijeli v čase mimo bohoslužby, co nabídnout. Neupraveností nepůsobilo místo příliš přívětivým dojmem. V roce 2017 zde byla zbudována a uvedena Lesní kaple dr. Karla Farského a současně se začal postupně uskutečňovat projekt celkové obnovy. S tím souvisela komplikovaná jednání o pozemkovém uspořádání v celém přírodním areálu. Naše církev neměla na vlastní pozemky žádný vstup. Přijížděli jsme sem nebo přicházeli přes pozemky jiného vlastníka. Cesta, po níž přicházel Farský k chalupě, byla za uplynulá desetiletí již zcela zarostlá mohutnými stromy. To se změnilo vykácením okraje lesa a nyní se dokončuje nová přístupová komunikace. Současně jsme odkoupili i další přístupové cesty. Hodnota tohoto nenápadného místa na kraji obce Škodějov je dvojnásobná. První je jeho zvláštní krása a pestrost zdejší podkrkonošské přírody a druhá spočívá v tom, že se jedná o rodiště toho, kdo patří mezi významné osobnosti náboženského, politického a kulturního života počátku 20. století. K nim se dr. Karel Farský jistě právem řadí, i když bývá někdy opomíjen. Renovace uskutečňovaná naší církví zahrnuje obojí zřetel. Jednak má úpravami vyniknout malebný ráz, i když klimaticky drsnějšího, koutu podkrkonošské krajiny. A současně chceme poutníky a turisty upozornit na významnou osobnost, která se právě v tomto odlehklém místě narodila. Při

stavebních úpravách byly odkryty kamenné základy Farského rodné chalupy, které při vybudování památníku v roce 1957 byly zahrnuty zeminou, když dřevěnou chalupu pro špatný stav již nebylo možné zachránit a byla zbourána.

Obnovu místa, která byla pojata jako ekologický projekt, podpořil Liberecký kraj dvěma granty, týkajícími se zadržování vody v krajině a posílení vztahu mladé generace k přírodě. V místě v minulých letech bydlel nepořádný a neodpovědný obyvatel, který dokázal naplnit okolní lesy nebyvale velkým množstvím odpadků. Součástí ekologického projektu byl proto v první řadě úkol vyčistit lesy od těchto odpadků.

Na charakter místa se zřetelem k přírodě a k Farskému mají návštěvníky upozornit tři okruhy naučných stezek. První okruh je věnován patriarchovi Církve československé husitské dr. Karlu Farskému – jeho životu a dílu. Vede od pomníku po horním okraji louky s krásným výhledem do podkrkonošské scenerie.

Druhá cesta „Okna do duchovní krajiny naší země“ je umístěna na mýtině v lese, na jehož okraji rostou modřiny. Výtvarnice Anna Radová vytvořila barevná okna s různými postavami z našich dějin, jakými jsou například Cyril a Metoděj, kníže Václav, Anežka Česká, Jan Hus a další, kteří se stali nositeli duchovního poselství pro náš národ. S jednotlivými obrazy oken jsou spojeny interaktivní prvky s kvízem pro děti.

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

U lesní kaple začíná třetí okruh s názvem „Živá voda“. Autorem podoby lesní kaple je architekt Jiří Gebert, který zvolil její místo s ohledem na vhodný okolní prostor, vytvářející přirozené přírodní hlediště. Umístění kaple má i další zajímavé přírodní zasazení. Z podloží pod kaplí totiž vyvěrá vodní pramen. Za kaplí byla vytvořena dvě jezírka, která jsou propojena protékajícím potůčkem. Pěšina naučné stezky vede místy, kde dříve byla zcela nepřístupná zarostlá „džungle“. Informační tabule podél pěšiny upozorňují na bohatství života v lese i mimo něj. V hojně míře se zde například vyskytuje vzácná bledule jarní.

Okruhy naučných stezek vyústí u základů, přesněji kamenného fragmentu Farského rodné chalupy. Zde na tabuli bude možné zhlédnout, jak chalupa v době jeho života vypadala. Vedle dřevěné chalupy stál dříve domek, který byl postaven bratrem JUDr. Josefem Farským jako letní sídlo. Musel však být pro špatný stav zbořen. Nová jednoduchá budova, pojatá jako zázemí pro poutníky a správu areálu, případně pro tábory, byla již vyprojektována, ale nebyla zatím postavena. V budoucnosti by mohl přírodní areál ve Škodějově sloužit i jako místo pro pořádání letních táborů dětí a mládeže. Na obnově rodiště a naučných stezek se

podílí celá řada lidí, především koordinátor celého projektu Mgr. Petr Čiško, projektant Petr Beran, stavební firma Pavla Poledníka, správce areálu Vít Vacek, zahradní architektka Zuzana Růžičková, firma Lesní svět, grafik Milan Udržal, odborný poradce historik PhDr. Bohdan Kaňák, zmíněná výtvarnice Anna Radová, a na práci v lese pravidelně přijíždějí mnozí obětaví dobrovolníci z Prahy. Projekt obnovy Přírodního areálu dr. Karla Farského se uskutečňuje v roce 100. výročí Církve československé husitské k 13. červnu 2020 a současně v roce 140. výročí narození našeho prvního patriarchy.

Tomáš Butta

Svatodušní pondělí v chrámu sv. Mikuláše

V pondělí 1. června v 18 hodin se uskutečnila svatodušní bohoslužba ke 100. výročí Církve československé husitské v chrámu svatého Mikuláše v Praze na Staroměstském náměstí. Na bohoslužbě se podílel patriarcha Tomáš Butta, pražský biskup David Tonzar, Tomáš Novák, Hana Tonzarová, Oldřich Nováček, Eva Vymětalová-Hrabáková a Libuše Roytová. Varhanního doprovodu se zhostil Petr Tvrdek, sólového zpěvu Hana Tonzarová.

red

Právě vychází

Nový žaltář uspořádal biskup Církve československé husitské Pavel Pechanec z textů překladu Bible 21. Celá kniha žalmů je uspořádána pro ranní a večerní rozjímání do pěti týdnů na každý den. Žalmy jsou doplněny zároveň tematickými úryvky z Písma. Najdete zde modlitbu žaltáře i modlitby k dalšímu rozjímání, slovo emeritního biskupa Petra Šandery a doc. Jiřího Beneše, publikace je doplněna černobílými fotografiemi. ISBN 978-80-907315-2-3, 255 stran, brožovaná. JP

Psali jsme před sto lety

Šlechtná obětavost. V Bakově n. J. založen československý sbor Páně. Od města přidělen mu městský kostel na hřbitově, bývalý to kostel česko-bratrský. Každý, kdo jej zná, uznává, že je třeba jej vybilít. Sotva že místní duchovní Blahout o tuto věc ve svých promluvách zavádil, hned se vyskytli šlechtní dobrodinci, kteří nabídli materiál (vápno a dříví) zdarma. Penězi přispívá kde kdo. Jedna paní přinesla dokonce staré rodinné stříbrné mince. Jiní koupili ohromnou bibli Králickou (Doreovu) a věnovali ji sboru. Kde tolik porozumění a obětavosti pro obrodu mravní, tam jistě zdar!

Český zápas č. 20, 4. 6. 1920, s. 8

NAD PÍSMEM

Vidět, cítit lítost, jednat

Mt 9,35-10,8

„Když Ježíš viděl zástupy, bylo mu jich líto.“

Milí přátelé, máme před sebou další příběh, další vyprávění o tom, jak Ježíš obcházel města a vesnice, učil v synagogách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc. Máme před sebou obraz Ježíše mocného, moudrého a laskavého, jak sype jen tak z lásky, na všechny, kdo k němu přicházejí, vrchovaté náruče naděje, krásy a uzdravení. Sype, volá, jedná, s důrazem i s něhou, naléhavě i trpělivě s omamnou lehkostí, tak, jak byl obdařen, tak, jak byl poslán. Z textu dnešního příběhu mi nejsilněji znějí mezi ostatními slovy a větami stále táž slova, stále stejné tři Ježíšovy kroky:

První krok. Viděl. Ježíš je viděl, zástupy, které k němu obracely svůj krok i pohled, zástupy hledajících, vysílených a skleslých mužů a žen. Ježíš je viděl všechny.

Za výrazem „vidět“ se skrývá zájem, ten pokračuje v naklonění, v přiblížení. Viděl je, vnímal jejich rozviklanou existenci, nejistotu a nepevné kořeny. Ježíš učil, kázal, uzdravoval, to vše s velikou mocí svého „vyslanectví“ od Otce, k tomu také s velikou mocí, mohli bychom říci – prostého – zájmu o člověka, zájmu upřímného, který vychází z vědomí hlubokého propojení. Byl s nimi všemi, ve chvíli, kdy se zastavili a zahleděli do jeho tváře, byl s nimi, když se usadili do zviřeného prachu, aby se zaposlouchali do jeho hlasu. Viděl je, protože tam byl s nimi a pro ně, protože ho zajímal jejich život, jejich trápení i radosti. Jsme zváni ke stejné pozornosti, jsme zváni všimnout si každého, kdo stojí před námi. Jestli jsme k tomu připraveni, jestli jsme k tomu ochotní? Možná máme spoustu práce se sebou samými, možná jsme zrovna těmi, kterých si má někdo

všimnout a obejmout svou lítostí. Možná jednou tak, jindy onak, jsme si navzájem a proměnlivě obojím. A to je velké bohatství a příležitost, nabídnout i přijmout skutečnou lidskou pozornost a blízkost.

Druhý krok. Cítil lítost. Ježíš je viděl a bylo mu jich líto. O čem je tu řeč? To je přece láska. Ježíš si všiml svých posluchačů, nahlédl a vnímal jejich rozmanité osudy, touhy a snažení, viděl jejich trápení, vždyť právě zastavili dosavadní běh svého života a vydali se na cestu s ním, aby snad mohlo dojít ke změně. Bylo mu líto, když je viděl ztracené, jeho rozlehlé srdce zvalo ke vzájemnosti, rozhořelo se pro vztah, tak přirozeně, jak k tomu byl stvořen. A my, zdá se nám to někdy tak těžké, odklonit pohled od chráněného území vlastních zájmů, důležitosti. Chceme si sami hospodařit se svým životem, vnitřním i vnějším. Jsme ale v učení, u našeho Otce a Přítele, abychom umenšovali svou samolibost, objevovali a zabydlovali prostředí milosrdného vztahování se k druhým, jsme vedeni pojmout k nim lítost, nechat se jí pohnout z laxnosti a nezájmu do velkého dobrodružství, kterým je odvážná a ziskuprostá láska k bližnímu. Třetí krok. Jednal. Bylo mu jich líto, a tak jednal. Ježíš neváhá. Nikdy. Jakmile se objeví nutnost do něčeho se pustit, neváhá a činí. A nemusí to být v našich očích vždy rychlá akce, vzpomeňme jeho těžko pochopitelný zdlouhavý návrat k umírajícímu příteli Lazarovi. Akce nemusí být rychlá podle našich představ, Ježíš ale vždycky reaguje hned. Má člověka rád, jednou vysíleného, jindy při síle, zkroutěného i skotačícího, každého vidí, cítí spojení, společnou žílu živosti, proudící za každou skleslostí, v každé radosti.

Buďme trpěliví my, kteří potřebujeme něčí pozornost, lítost a možná i další záchrannou akci, jsou lidé, kteří nám pomohou, protože nás vidí, mají nás rádi, jejich konání se ale možná nebude shodovat s naší představou.

A buďme pozorní a ostatním přístupní my, kteří cítíme momentálně dost síly a vnitřní podpory k tomu, abychom viděli člověka před námi, dokázali nahlédnout pod jeho svrchní slupky, odvážili se vyjít mu vstříc svým zájmem a také jednat, pomoci mu, jak jen jsme toho schopni.

Dita Bašková

2. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Hospodine, slyš můj hlas, když volám. Neodvrhuj mě a neopouštěj, Bože, moje spásu.
(Žalm 27,7.9)

První čtení: Exodus 19, 2-8a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (I):

2. Abychom slova Božího se přidržovali a Boha tak dokonaleji poznávali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom s Boží milostí spolupracovali a své spasení ve skutek uváděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, udržuj pozemský domov své církve v pevné víře a lásce, ať ze tvé milosti zvěstujeme tvou pravdu a sloužíme tvé spravedlnosti! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Římanům 5,1-8

Evangelium: Matouš 9,35-10,8

Verše k obětování: Žalm 66,1-2.16

Verš k požehnání: Žalm 16,7-8

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za nebeské dary chleba a kalicha. Svým slovem a svátostmi nás očisti od skrytých hříchů a osvobod' od zlých nástrah! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 4, 9, 71, 182, 197, 199, 289

Náš dobrý Bože, ty sám, tajemný, a přece nám nejbliže,
jsi tím pravým učením, evangeliem a uzdravením pro každého z lidí.
Děkujeme ti, že nás vidíš, že je ti nás líto, když jsme vysílení, skleslí a bezradní ...
děkujeme, že jednáš a přicházíš s pomocí.

Kéž žijeme podle tvého příkladu, kéž opravdu vidíme ty, které potkáváme,
kéž se odvažujeme cítit nad nimi lítost, je-li třeba, a pomoci jasným činem.

Amen.

Cestou k profesionálnímu dobrovolnictví

Když se člověk narodí jako „farářské dítě“, jeho život se zákonitě formuje směrem ke vztahům a k druhým lidem. A odsud už je jen krok k dobrovolnictví na mnoha platformách.

Začne to nenápadně. „Připravila bys prosím tě nějaké hry na nedělní výlet? ... Budeš hrát anděla na vánoční besídce, jo? ... Tak přivítej přece ty děti u dveří a postarej se o atmosféru, než doběhnu. ...“ Pak to ale postupuje dál a po určitých nabytých zkušenostech může člověk od rodičů zaslechnout taky třeba tuto informaci: „Viš, jak teď o víkendů má být u nás na faře to setkání mládeže? Vy už to stejně máte skoro nachystané, že? Já totiž nakonec musím na konferenci do Německa, ale to určitě zvládnete, program už máte, modlitby si uděláte a něco si uvařte.“ Chvála Bohu za důvěru jak v organizační kompetence, tak ve schopnost připravovat duchovní program. Člověk se v čerstvých osmnácti může takto skokově rozvíjet! (Něméně, lehkou dávkou vyžděšení cítím ještě i dnes!)

Aktivní dobrovolnictví v církvi dostává tedy farářské dítě do krve přirozeně. V mém případě se mi záhy také dostalo průpravy při vedení skautského programu, táborů, víkendovek a nejrůznějších zahraničních aktivit. Skautská

metoda je ze své podstaty postavená na postupném zapojování dětí do činnosti oddílů a také na vedení k samostatnosti v přírodě a nekomfortních podmínkách. Děti nejdříve připraví jednoduchou hru, později ale musí vést skupinu mladších závislých kamarádů třeba nočním lesem a pečovat o jejich emoce. Výzev k sebezpřekonání, k osobnímu rozvoji a službě je ve skautském prostředí neřeberně, skautský dorost tráví dobrovolnou službou pro oddíl třeba i dvacet hodin týdně. To je silná formace.

S nástupem vysokoškolského prostředí se mi otevřely mnohé příležitosti pro „páchání dobra“ v dalších oblastech – výpomoc ve fair trade obchůdku, akce na ochranu životního prostředí, na podporu nespravedlivě pronásledovaných, pořádání zážitkových akcí a kurzů zimního táboření, umělecké i humanitární benefice na rozvoj místní komunity v Ugandě (kterou jsem měla příležitost vícekrát navštívit), pomoc při psaní žádosti o granty pro nejrůznější Bohu libé neziskovky apod. Po nedávném pracovním vyhoření prožívám nečekanou novou životní etapu.

Po určité době léčivého zpomalení životního tempa jsem se de facto stala profesionální dobrovolnicí na plný úvazek. Můj týdenní režim sestává většinou (před korona-pauzou, a díky videohovorům i během ní) z výuky náboženství a vedení skupin mládeže v CCŠH a ČCE či z příprav ekumenických víkendových setkání dětí, mládeže a rodin, z péče o kostelní předzahrádky i zadní zahrady. S tím jde ruku v ruce další činnost, jako je průběžné zapojování dalších dobrovolníků, psaní rozpočtů a závěrečných zpráv, vytváření webovek a pozvánek nebo třeba pokusy o formulace tčkových myšlenek pro Český zápas :). K tomu ještě pár radostí, jako je vedení skautského střediska, koordinace skautské komunitní zahrady, občanské aktivity či pomoc sociálně slabým v Prostějově. Ve srovnání s dobou, kdy jsem za práci dostávala finanční odměnu, je ale tato doba mnohem svobodnější. Mám pocit, že se koncentruji na to, co je podstatné a křesťanské. Nutno ovšem dodat, že být profesionální dobrovolnicí je možné zejména také proto, že můj muž považuje za podstatnější mou práci pro naše dvě církve, než lituje uslý příspěvek do rodinného rozpočtu.

Irena Marková

Rozhovor s dobrovolnicemi v Husitském centru o.p.s.

Jsem ráda, že mohu doprovázet děti na jejich cestě

Husitské centrum o.p.s. je zřizovatelem nízkoprahového klubu Husita sídlícího na Žižkově, který se věnuje dětem a mladistvým ve věku od 6 do 26 let, kteří se ocitnou v nepříznivé sociální situaci. Husita je velice otevřený nejrůznějším dobrovolníkům a peer pracovníkům, kteří pochází přímo z místní komunity a věnují se dětem. A dvě peer pracovnice, Mirku a Evu, jsme pro vás trochu vyzpovídaly.

Takže pro začátek představení – jak dlouho pracuješ v Husitském centru a jaká je vlastně náplň tvé práce?

Mirka: Je mi 29 let a bydlím kousek od Komunitního centra na Žižkově. Působím zde jako peer pracovník od minulého léta, takže už skoro rok. Nejprve jsem začala s aktivitou komunitního vaření, kde jsem byla měsíc, a pak jsem se dostala přímo do klubu k samotné práci s dětmi a mladistvými jako volnočasový lektor. Postupem času jsem se dostala

i do terénu, kde jsem parťákem sociálního pracovníka a pomáhám hlavně s vyhledáváním potencionálních uživatelů.

Je to hlavně o kolektivu. Naučila jsem se zde upřímnosti. Tady se dá vše řešit otevřeně, což vlastně pro mne bylo překvapení, že to tak někde funguje.

Eva: Vše to začalo tak, že jsem pracovala jako asistentka pedagoga na Smíchově, kde jsem též vedla taneční kroužek. Cítila jsem tam určité vyhoření, ale dostala jsem novou příležitost tady na Žižkově. Tak jsem ji přijala! Na Žižkově žije i část rodiny mého přítele, kteří mi řekli o NPK Husita. V té době v Husitovi lektorovala jedna slečna hip hop, ale děti toužily i po romských tancích.

Když jsem poprvé přišla do NPK Husita, uvítala mne ředitelka Lucka Hašková, která byla velice příjemná a dala mi možnost se zde zapojit. Postupem času jsem začala šít i romské kroje a vznikl taneční kroužek Gitanne, který úspěšně funguje a vedu ho dodnes. A to vše vzniklo už před 8 lety! Takže v současné

době vedu taneční kroužek, podílím se na různých aktivitách Husity, ale jsem i v přímé práci s dětmi. Předávám jim své zkušenosti, příběhy a postřehy ze života. Snažím se jim být dobrým vzorem.

Co tě na tom nejvíce baví?

Mirka: Moc mne baví práce s lidmi obecně a komunikace s nimi. Jsem člověk pro všechno! Také se mi líbí společné intervize pod vedením sociálního pracovníka, kde se můžu doptat na důležité věci, naučit se reagovat na rizikovější situace, říct, co mne v práci štve, a naopak co mne baví...

Eva: Hlavně to, že jsem s dětmi a vidím jejich pokrok. Jelikož některé znám už z dob, kdy byly v plenkách. A jsem ráda, že je můžu doprovázet při jejich cestě.

Co ti tato práce dala?

Mirka: Dává mi to možnost být s lidmi a být vůči nim otevřená. Zjistila jsem, že vlastně lidem ráda pomáhám a je to moje přirozenost. Jsem vděčná, že mi je umožněno jít ve stopách, které jsem už začala na škole, jelikož jsem studovala sociálně-právní činnost, ale brzy jsem otěhotněla a mám 4 děti, takže na tuhle práci nebyl čas, ani možnosti. V současné době si dodělávám vzdělání kurzem pracovníka v sociálních službách.

Eva: Spoustu věcí za tu dobu, co jsem tu. Hodně lidí mne zde naučilo, jak vůbec pracovat s dětmi, ale i na svém osobním rozvoji. Podporují mne, když je mi v životě trochu ouvej, navíc si z každého v Husitském centru můžu něco vzít do života, hodně mi rozšiřují obzory. Určitě jsem se zde naučila otevřenosti a dokážu rozeznat, co je špatné a dobré, a že i s tím špatným se dá pracovat...

Jaká je tvoje motivace k této práci?

Mirka: Jsou to hlavně moje děti a rodina. Chci jim ukázat, že na to mám a aby ve mně měli dobrý příklad, jak si jít za tím, co chci. I když to vždy nemusí být nejlehčí cesta. A chci rodině vynahradiť těžké začátky, kdy jsem udělala chyby. Ukázat jim, že není nikdy pozdě na to jít za svým snem a z chyb se poučit. Tyhle věci a své zkušenosti se snažím předávat i dětem v klubu.

Eva: Vím, že velká motivace je moje mamka, která je sama velice akční a mám to asi po ní. Důležitá je pro mne i hudba a tanec a jsem ráda, že to můžu sdílet s dětmi.

Je něco, co tě v práci překvapilo nebo zaskočilo, a bylo něco, co se ti obtížně učilo?

Mirka: Velice mile mě překvapilo, že jsem byla přijatá rychle do týmu, byla hnedka jeho součástí a cítila se tam dobře. Cítila jsem, že ředitelka Lucka Hašková ve mně vidí potenciál, a toho si vážím. A jedny z nejsilnějších zážitků mám právě z prvního měsíce, když jsem byla zapojená do projektu vaření. Měla jsem tehdy prostor sdílet své věci s ostatními maminkami a těšit se na společné vaření.

Dokážu rozeznat, co je špatné a dobré, a že i s tím špatným se dá pracovat.

Eva: Hlavně ta jiná energie, kterou jsem v jiné práci nikdy nezažila. Sama vlastně moc nevím, jak to popsat, ale je to hlavně o kolektivu. Naučila jsem se zde upřímnosti. Tady se dá vše řešit otevřeně, což vlastně pro mne bylo překvapení, že to tak někde funguje.

Jak na tuto práci reagovalo tvoje okolí? Setkala ses i s negativními postoji?

Mirka: Občas jsem se potkala s negativními postoji z komunity, ale myslím, že to je o určité závisti či nepochopení. Cítím, že někteří lidé by byli rádi na mém místě, ale každý musí jít svojí cestou. Setkala jsem se i s kladným posto-

Chci jim ukázat, že na to mám a aby ve mně měli dobrý příklad, jak si jít za tím, co chci. I když to vždy nemusí být nejlehčí cesta.

jem, kdy jsou lidi rádi, že pracuji právě v Husitském centru z důvodu, že měli obavy jít za „bílymi“ sociálními pracovníky a já jsem pro ně ten most, který jim pomáhá najít k nim cestu.

Eva: Sama vím, že v práci je ze mě člověk, se kterým jsem spokojená, ale díky „rodinným“ pravidlům jsem v osobním životě trochu jiná, a to se občas odráží na negativním postoji ze strany komunity. Je také těžké definovat vztahy k rodině a komunitě. V některých případech

jsem pro ně jak teta, asistentka pedagoga i lektorka tance. Myslím, že ale tohle téma mám sama v sobě už zpracované, což bych nemohla říct před pěti lety.

Ted' si vlastně uvědomuji, jak to je dlouhá doba, než jsem došla k poznání, že já jsem ten vítěz a dělám dobré věci, a už si nic moc nedělám z negativních reakcí.

Představ si, že za tebou přijde cizí člověk a řekne ti, že by chtěl pracovat v komunitním centru, ale není si tím jistý. Co bys mu na to řekla?

Mirka: Bylo by pro mne důležité hlavně zmapovat, jak moc velká touha k práci tam je, proč to vlastně chce dělat. Ale určitě bych ho lákala na super kolektiv, ve kterém, i když se něco pokazí, tak tu jsou vstřícní lidé, kteří si to umějí říct a vyčistit vzduch. A taky bych mu řekla, že jinde takovou práci nenajde!

Eva: Já sama jsem do Komunitního centra přišla, když mi nebylo nejlépe. Takže bych tomu člověku řekla: „Je ti ouvej? Přijď k nám.“ Zde jsou lidi velice otevření a láskyplní. A třeba z toho vznikne v budoucnu i dobrovolnická pozice, která může osobu naplňovat a najde v tom svůj smysl života.

A tvoje vidina do budoucna? Chtěla bys stále pracovat v Komunitním centru na Žižkově?

Mirka: Určitě bych zde chtěla zůstat, cítím se tu dobře a mám vidinu do budoucna, že až dokončím kurz, budu ještě platnějším členem týmu a někomu pravou rukou při práci. Má to tu pro mne rodinný nádech! Navíc, mé děti za mnou můžou kdykoliv přijít a být tam i se mnou, když jsou tam samy, tak vím, že jsou v pořádku s ostatními. A samozřejmě se moc těším, až bude u konce rekonstrukce Komunitního centra na Žižkově!

Eva: Doufám, že zde nadále zůstanu. Chtěla bych, aby děti měly větší rozhled, viděly různé životní cesty a vnímaly okolí. A aby děti svůj talent (nejen na tanec) dále rozvíjely a byly si jisté v tom, co dělají. Jedním z mých cílů do budoucna je i dostat do povědomí širší veřejnosti romskou kulturu a ukázat jim, co vlastně já i děti děláme a na čem pracujeme.

*Rozhovor připravila
Anna Závřelová*

W o r k c a m p y

Když se řekne „pracovní tábor“, což je překlad slova workcamp, asi to nikoho zvlášť nenadchne, zvláště proto, že v historii takto byly označovány v podstatě věznice, kde museli vězni velmi těžce pracovat v příšerných podmínkách, což mnozí nepřežili. Ovšem dobrovolnické tábory, které mám nyní na mysli, jsou něco úplně jiného. Konají se po celém světě a díky mnoha organizacím, které je pořádají, si každý může vybrat z bohaté nabídky zemí a projektů, které se rozhodne svou neplacenou prací podpořit. Většinou se jich účastní studenti mezi 18 a 26 lety, existují však i pro mladší účastníky. Je samozřejmě i mnoho táborů u nás, kam jezdí také dobrovolníci z celého světa – organizátoři dbají na to, aby skupinky byly hodně pestré. Tábory jsou buď krátkodobé (1 – 3 týdny) nebo dlouhodobé (1 měsíc – 1 rok).

Proč se lidé rozhodnou věnovat svůj čas (a někdy i peníze – třeba na zaplacení cesty) na dobrovolnictví? Těch důvodů je opravdu hodně. V prvé řadě je to samozřejmě dobrý pocit, že pomáhají prospěšné věci – tábory jsou zaměřeny na vše možné – pomoc přírodě, oprava památek, práce s dětmi nebo seniory atd. atd. Účastníci ale sami také mnoho získají: navštíví místa, kam by se jako běžní turisté nikdy nepodívali; je to v podstatě velmi zajímavá dovolená za velmi nízkou cenu – zdarma máte ubytování a stravu a pracujete většinou zhruba šest hodin denně pět dní v týdnu. Zdokonalíte se v angličtině – počáteční dobrá znalost jazyka není podmínkou, hlavní je, abyste se nebáli komunikovat – po pár dnech zjistíte, že to jde lépe a lépe. Naučíte se nové dovednosti – ani to není potřeba, abyste na začátku něco uměli, hlavní je chuť se učit. Poznáte nové přátele, dozvíte se toho spoustu o lidech žijících jinde a jinak, což pomáhá odbourávat předsudky. Naučíte se pracovat v týmu. Pro budoucí život i kariéru jsou to velmi důležité věci. Tak co, vyrazíte?

JK

Nakreslila: Lucie Krájčířková

C E S T A

Přijedte do Škodějova

V posledních měsících, také díky dobrovolníkům, probíhá v areálu rodiště našeho prvního patriarchy dr. Karla Farského ve Škodějově velmi intenzivní činnost. Po vybudování lesní kaple se zde dokončuje další fáze obnovy areálu, konkrétně vybudování příjezdové cesty a tří naučných stezek. Farského stezka vás seznámí se životem Karla Farského a dozvíte se něco i o Církvi československé husitské. Pokud by vám příliš informací připadal už příliš velký, můžete v průběhu stezky odbočit do vedlejšího lesíku, kde si odpočinete v příjemném lesním tichu při prohlídce Oken do duchovní krajiny – krásných obrázků postav naší historie, pojatých jako barevná vitrážová okna. Svě hlavičky si ale můžete trošku potrápít i zde – na každém panelu pro vás budou připraveny herní prvky. Když se následně vrátíte na Farského stezku a sejdete po ní k lesní kapli, v lese za kaplí si můžete projít třetí okruh – stezku Živá voda s tůňkami

na malém potůčku, kde se dozvíte něco o vodě a horské přírodě.

Pokud nestihnete slavnostní otevření stezek 13. června, nic se neděje, areál bude samozřejmě otevřený i nadále a bude jistě stále krásnější – až se krajina po zásazích stavebních strojů vzpamatuje a pořádně rozkvetne a zazelene se.

JK

Modlitba

Pane Bože, prosíme tě za přírodu. Dávej jí dostatek vláhy, aby vše mohlo dobře růst. Uč nás zodpovědnosti, abychom přírodu neničili a chovali se k ní s láskou a odpovědností. Abychom si uměli vážit všech darů, které od tebe dostáváme. Děkujeme za všechny lidi, kteří často i bez nároku na odměnu pracují pro to, aby náš svět byl krásnějším a lepším místem pro život. Amen.

Sto let služby Bohu, sto let pomocí člověku

6. Vojenští kaplani

Církev nepůsobí jen v kostelích, ale vysílá své duchovní i do takzvaných specifických služeb. Jednou z nich je i služba duchovních v armádě, kde slouží jako vojenští kaplani. Není to vůbec jednoduché, protože takový kaplan musí spířovat všechny podmínky jak pro službu kněze, tak pro službu vojáka, včetně náročné fyzické přípravy.

Do armády mohou své duchovní vysílat všechny církve, které podle zákonné úpravy mohou vykonávat takzvaná zvláštní práva – kam patří také třeba vyučování ve školách, uzavírání církevních sňatků nebo působení ve věznicích. Prakticky jsou to církve, které již existují delší dobu a je záruka, že tyto činnosti budou vykonávat ve prospěch společnosti. Protože je v zájmu státu, aby to fungovalo dobře, upravuje tuto službu svými zákony. Naopak vnitřní záležitosti církve, které se týkají pouze jejích věřících, si církve upravují zcela samy a stát jim do nich nemůže zasahovat. Nebylo tomu tak ale vždy – mezi lety 1948 a 1989, v době komunistické totality, bylo státním zájmem církve co nejvíce omezovat. Úřady zasahovaly do všech oblastí jejich činnosti a některé –

včetně právě všech specifických služeb a sociální práce – zcela zakázaly. Vše se pomalu začalo obnovovat až po roce 1990, vojenští kaplani se do armády vrátili v roce 1998.

Když se duchovní (a nemusí to být pouze muži) rozhodne stát se vojenským kaplanem, přihlásí se ke vstupnímu výcviku, a když vše potřebné zvládne, vyšle jej církev do služby v armádě – tedy přestane být na čas zaměstnancem církve a stává se vojákem z povolání. Se svou církví však rozhodně nepřerušuje kontakt – pravidelně se účastní bohoslužeb ve své náboženské obci a je ve spojení se svým biskupem a dalšími ses-

trami a bratry. To, že je to důležité, napovídá i poměrně dlouhá a podrobná úprava této služby v našem Řádu duchovenské služby. Podle něj si má duchovní ve specifické službě mimo jiné zvolit alespoň dva konzultanty, z nichž jeden má být knězem CČSH a druhý odborníkem na specifické prostředí, ve kterém slouží – v tomto případě tedy ar-

Soutěž o tři knihy

Pokud se vám bude chtít, „dobrovolně“ vyluštíte tyto „dobrovolnické“ přemýčky a pošlete nám své řešení a adresu nejpozději do poloviny července na jana.krajcovicova@ccsh.cz, v srpnové Cestě se může objevit vaše jméno jako

jednoho ze tří výherců knížky.

Pro získání tajemky si ze slov vzniklých vyluštěním přemýčky vypíšete písmenko dané číslem v závorce. Všechna slova se týkají důvodů, proč se lidé rozhodují pro dobrovolnickou činnost – doma nebo v cizině.

Viz i článek na následující straně.

TVDOESDOIN (1)
OPCOM (2)
VDŽORRUOSTÍBD (3)
SORATD (1)
BCLHÉ (3)
AAKDARIM (7)
RAÍV (2)
NZIOSATL (4)
NOCEVTÁÍS (5)

Vzhledem k nouzovému stavu na jaře zřejmě nechodila všude pošta tak, jak má, přesto se k nám dostala aspoň jedna správná tajemka z dubnového čísla (Řešení: Jsme spaseni!).

*Blahopřejeme proto výherci,
kterým je Boris Palúch z Prahy 4 – Michle.*

Biblická kniha Příslaví

6. Upřímnost

V knize Příslaví najdete také tyto verše: „Lepší jsou zjevná kárání než skrývaná láska. Věrně jsou mluvit šlehy od milujícího, ale zálučné jsou polibky nenávidícího.“ (Př 27,5-6) Co to znamená? Když máme někoho skutečně rádi a záleží nám na něm, snažíme se k němu být vždy upřímní – dávat mu najevo nejen svou lásku, ale říci mu i to, když se nám něco nelíbí nebo s něčím nesouhlasíme. Není to lehké – vždyť kdo by měl rád kritiku? Nesnadné je vyjádřit své mínění vhodným způsobem, bez shazování, zesměšňování, přehánění a podobně. Rovněž nesnadné je ovšem i kritiku přijmout – neurazit se,

nevtahovat ji ke své osobě ale k tomu, čeho se kritika týká. Nikdo z nás není neomylný – chyby děláme všichni. Někdy si jich sami hned všimneme a rychle je napravíme. Někdy je ovšem můžeme – zcela neúmyslně – přehlédnout, a když nás na ně někdo v dobré víře upozorní, spíš mu poděkovat než se na něj zlobit. Představte si například situaci, že jde dáma do divadla, má nádherné šaty, ale po návratu z toalety si nevšimne, že se jí spodní lem sukne zachytil na hoře. Co je lepší – taktně ji na to upozornit, nebo jí do očí tvrdit, jak jí to sluší, ale za zády se jí posmívat, jak se ztrapnila?

Že to neříká jen Bible, dokládají i tyto citáty známých osobností. Spisovatel F. M. Dostojevskij řekl: „Na světě není nic těžšího než upřímnost a nic lehčího než ličotky.“ A slavný hudebník John Lennon je zase spojován s tímto citátem: „Upřímnost vám nepřinese mnoho přátel, ale vždy vám přinese ty pravé.“ Tak se toho držme.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Nakreslila: Lucie Krajčířková

mádu. Alespoň jednou za rok by měl také absolvovat týden duchovní obnovy v rámci své církve. Má-li posilovat druhé, musí sám také sílu čerpat – a kde jinde, než od Boha!

Co takový vojenský kaplan vlastně dělá? Především je oporou vojáků. Motivem pro službu vojenských kaplanů je parafráze věty z dokumentu katolické církve Radost a naděje, která říká: „**Radostí a starostí vojáka jsou radosti a starosti vojenského kaplana.**“ To znamená, že vojáci vědí, že na svého kaplana se mohou kdykoliv a s čímkoliv obrátit. To platí v míru, ale o to více v boji. U nás našťástí válka již dlouho nebyla, ale naše armáda v rámci mezinárodních smluv přesto vysílá své jednotky do bojů v zemích, kde války jsou. I tam je kaplani doprovázejí. Je jisté nesmírně náročné, být v ohrožení

života, setkávat se se smrtí. V takové situaci je pro vojáky velkou pomocí, když je jim nablízku člověk, kterému mohou svěřit své pocity, mluvit s ním o svých obavách a podobně. Úkolem kaplanů tedy není v první řadě získávat nové věřící, ale především být vojákům a případně i jejich rodinám oporou. Kaplanská služba je ekumenická – spolupracují spolu kaplani ze všech církví, ke každé větší jednotce je přidělen jeden. Nosí uniformu, ale nemají zbraň. Poslouchají svého velitele stejně jako ostatní vojáci.

Kaplanská služba je opravdu náročná, proto trvá jen několik let, kaplani se střídají. V současné době jich slouží 34 z deseti církví, jedna z nich je žena. Naše Církev Československá husitská má v současné době sedm vojenských kaplanů.

JK

O hodné včelce

Byla jednou jedna plhá včelíčka.

Jmenovala se Helenka. Přestože úl byl plný jiných plhých včelíček, Helenka měla vždýcky nejvíc práce. Byla totiž nejen plhá, ale i šikovná a zodpovědná a navíc nedokázala nikomu nic odmítnout. Takže kdykoliv někdo potřeboval s něčím pomoci nebo poradit, vzpomněl si hned na Helenku.

„Helenko, prosím tě, dostala jsem za úkol vyrobit zvláště jemný vosk, ale já se bojím, že to nedokážu,“ přiletěla za Helenkou její kamarádka. „Nemohla bys mi, prosím, pomoci?“ „Ráda,“ usmála se Helenka. „Jen co dodělám tady tu mateří kašičku.“

Sotva však dodělala kašičku a pustila se do výroby vosku, přiletěla další včela: „Helenko, Helenko!“ volala už zdálky. „Královna potřebuje ustlat postel a říkala, že nikdo to tak dobře neumí jako ty!“

„Dobrá, už tam letím,“ odvětila Helenka a přerušila výrobu vosku, aby posloužila své královně.

„Marná sláva,“ lbovala si panovnice.

„Když chceš mít něco udělané opravdu pořádně, musím si zavolat tebe, Helenko.“ Helenku ta chvíle zahála u srdce a hned měla ještě větší chuť do práce. Je to tak hezké, když můžete někomu pomoci!

Vrhlá se znovu do výroby vosku a pak ještě letěla na louku sbírat pyl z pampelišek. Když ho měla dostatečné množství, vypravila se do lipové aleje. Už se těšila, jaký výtečný voňavý med vyrobí!

Tam ji našel rychlý posel z úlu, trubec Jenda, aby jí vrátil další prosbu: „Helenko, prosím tě, naše královna bude mít brzy narozeniny, tak nás napadlo, že bychom mohli zorganizovat oslavu, co si o tom myslíš?“

„To je jistě výborný nápad,“ souhlasila Helenka. „A kdy se to bude konat?“ „Už zítra!“ „To ale nemáme moc času na přípravu,“ pravila Helenka. „To zvládneme, uvidíš,“ mávl nožkou Jenda. „Znaš královnu, ta si ani na nic oficiálního moc nepotrpí, stačí, když to bude naprosto neformální, srdečně setkání. Říkali jsme si, že bys mohla upéct dort, co myslíš?“ naklonil vyčkávavě hlavíčku na stranu.

„Aha, to ale musím udělat ještě dnes večer.“

„No jo, no, ale pak už stačí jen zajistit nějaký nektar – to uděláme my,“ hrdě zdůraznil Jenda, „a udělat nějaké chlebičky a jednohubky a tak – však ty už budeš vědět!“ zdálky zavolal na Helenku, protože už byl na cestě pryč – měl přece ještě spoustu práce (ale

hlavně strach, aby ho Helenka nesitla odmítnout). Ach jo, ani nevím, kolik se sejde včel, povzdychla si Helenka. Je to ale královna, takže předpokládám, že celý úl. To bych sebou měla vážně hodit.

Když Helenka tu noc dokončila všechnu práci, bylo už v podstatě ráno. Ostatní včely, vyspínané do růžova, se slétly, aby obdivovaly krásný veliký dort a mísy plné chlebiček. Všichni Helenku chválili, jaká je šikovná a nepřekonatelná.

Helenka se usmívala, ale byl to hodně unavený úsměv. Tentokrát toho i na ni bylo už opravdu moc. Zatímco všichni kolem nadšeně jákali a oslavovali

královniny narozeniny, Helenka se uchýlila do tmavého koutku úlu, složila křídélka a zavřela oči. Chtěla si jen chvíličku zdřímnout.

Když ji po několika hodinách sháněli, protože královna zase potřebovala přestlat postel a naklepat polštáře, našli ji po delší době nehybnou v koutě. Nebylo možné ji probudit. „Chudák Helenka, upravovala se,“ konstatovaly smutně včely.

„Ale jak to,“ divily se zároveň. „Vždyť to všechno dělala tak ochotně a dobrovolně!“

Jana Krajičtříková

Nedřeslhar, Lucie Krajičtříková

Červený kříž spoléhá i na studenty HTF UK

Poslední den řádného vyučování před nastavením karantény přednášel na Husitské teologické fakultě (HTF UK) velitel ústředního krizového štábu týmu Českého červeného kříže (ČČK) Ing. Richard Smejkal. A už tehdy si přímo vyžádal studenty oboru Sociální a charitativní práce, kteří jsou kvalifikovaní pro práci se specifickými skupinami obyvatel.

„Pan Smejkal k nám chodí pravidelně na výuku do předmětu humanitární pomoc. Shodou okolností přednášel i poslední den, kdy se ještě mohlo vyučovat. Mluvil o krizové situaci, která by mohla nastat, a už tehdy oslovil studenty, že pravděpodobně bude jejich pomoc potřeba. Husitská teologická fakulta spolupracuje s ČČK dlouhodobě,“ vysvětlila iForu koordinátorka studentů HTF Dr. Monika Nová.

Český červený kříž má sice dostatek přihlášených dobrovolníků, problém je však v tom, že zpravidla nejsou kvalifikovaní na práci se specifickými skupinami lidí, jako jsou například senioři či handicapovaní. Studenti magisterského oboru Sociální a charitativní práce se tak rychle stali velmi žádaní, protože dokáží zastat práci pečovatelské.

„Máme přehled o tom, že se zapojilo cca 20 našich studentů. Jde především o studenty magisterského studia, kteří ze zákona mohou vykonávat práci pečovatelské a ošetřovatelské po ukončení bakalářského vzdělání v oboru. Přihlásit se ale mohou i studenti bakalářského studia nebo z jiných oborů, například Sociální péče nebo Sociální pedagogika,“ vysvětluje dále Nová. Studenti, kteří ještě nemohou vykonávat ošetřovatelskou činnost, dělají například distribuci roušek, zajišťují nákupy, pracují ve skladu a podobně.

Spolupráce je konkrétně vedena především s organizací Život 90, kterou ČČK zaštiťuje a která se stará o kvalitní život seniorů. Cílové skupiny však nejsou jen senioři. Dále se jedná o handicapované nebo jinak aktuálně zdravotně znevýhodněné lidi, kteří si například nemohou dojet na nákup z důvodu úrazu.

Každý student má svého klienta či skupinu klientů, ke kterým dochází. „Přihlásila jsem se, přestože teď musím dokončovat bakalářskou práci a připravovat se na státní závěrečné zkoušky,“ přibližuje svou zkušenost studentka 3. ročníku Berenika Opletalová. „Když jsem četla zprávy o tom, jak všude chybí lidé a jaké dopady budou

mít vládní opatření na ohrožené skupiny lidí, tak jsem si řekla, že je smysluplné občas jít a odlehčit pracovníkům. Mně samotné to také pomohlo,

Studenti po přednášce s ing. Smejkalem

protože vidím, jak situace vypadá v reálu, a nemusím si číst katastrofické zprávy. Navíc získávám cenné zkušenosti do budoucna,“ říká Berenika.

Aktivita, na které se Berenika podílí, jsou například mobilní výdej stravy, kdy společně s řidičem rozdává lidem polévku a roušky. Dále pomáhá v azylovém domě s měřením teploty klientů, občas pomáhá na hostelu, který byl speciálně zřízen v krizovém stavu. V ne-

zařízeních s výdejem stravy či výměnou roušek. V terénu pak jako sociální pracovník chodí za lidmi, kteří nemohou nebo nechtějí využít krizové možnosti využití ubytoven.

Studentem stejného oboru jako sourozenci Opletalovi je také Igor Vaishle, který pochází z Ukrajiny a na HTF studuje třetím rokem díky studijnímu vízu. „Zajímalo mě, jak funguje Český červený kříž v podmínkách nouzového stavu. Také jsem chtěl pomoci s návratem k normálnímu životu,“ vysvětluje Igor, proč reagoval na výzvu. Jeho cílovou skupinou jsou senioři na Praze 4. Pomáhá jim například s nákupem potravin a vyzvedáváním balíků na poštu.

„Aktuální výzva Českého červeného kříže se týkala jen Prahy, ale naši studenti aktivně pomáhají i v jiných městech, ať už se jedná o aktivity vedené Člověkem v tísní nebo jinými charitativními organizacemi. Co vím, tak asi 70 % našich studentů se angažuje. Samozřejmě jim jejich pomoc ráda potvrdím jako praxi v terénu, kterou mají v rámci studia povinnou,“ dodává na závěr Monika Nová.

Anna Lazorová

Zdroj: www.aktuálně.ccsk.cz,
iForum.cuni.cz - online magazín
Karlovy Univerzity

„Dobrovolníci nejsou placeni - ne proto, že jsou bezcenní, ale proto, že jsou k nezaplacení.“

„Každý si najde čas na to, co chce opravdu dělat.“

William Feather

„Sami cítíme, že to, co děláme, je jenom kapka v oceánu. Ale oceánu by něco scházelo, kdyby tam ta kapka chyběla.“

Matka Tereza

„S lidmi je třeba zacházet jako s dobrovolníky. Možná bychom měli požádat Armádu spásy nebo Červený kříž, aby se s námi podělili o svá tajemství.“

Jonas Ridderstrale
švédský obchodní teoretik

15 let existence babyboxů v Čechách

Po celou dobu trvání lidské společnosti je zvykem chránit slabé a bezmocné, přičemž život těch právě narozených vyžaduje bezesporu tu nejintenzivnější ochranu a péči.

Už ve starém Římě bylo zvykem novorozence odkládat. Děti, zvláště ty, které jejich matky nedokázaly uživit, se odkládaly v průběhu celé historie, například ve fortně klášterů špitálních řádů, kde byla za okénkem fortny nepřetržitá služba či dvířka okénka byla spojená se zvonkem. V nové době na tuto tradici navázala tajná oddělení sanatorií a porodnic. Například Zemská porodnice v Praze U Apolináře disponovala takovými prostory přístupnými zadním vchodem. Pro tyto děti se vžil termín nalezenec a byly takto i s udáním místa narození zapisovány do matrik. Tento způsob odložení měl vždy své odpůrce, kteří argumentovali a i dnes argumentují právem dítěte znát svůj původ a být vychován vlastními rodiči. Neměla by však být zachrána dítěte prioritou? Neměli bychom zamezit všemi prostředky odložení na nevhodném místě, neřkuli přímo zabít?

Takto smýšlí i český zakladatel babyboxů Ludvík Hess, který je rovněž známý jako spisovatel, publicista, básník, ale i úspěšný chovatel koní. Posuďte sami, co on sám i ti, které pro svou myšlenku nadchnul, už pro naše nejmenší udělali...

První český babybox, tedy zařízení, kam mohou matky anonymně odložit své zpravidla novorozené dítě, jsem otvíral symbolicky na Mezinárodní den dětí 1. června 2005 v Hloubětínském zámečku v Praze 9. Působila tu klinika GynCentrum, jejímiž majiteli byli mí přátelé doktoři Petr Pícha a Zdeněk Mayer. O zřízení babyboxu jsem je požádal po dvouleté marné snaze instalovat jej na 1. gynekologicko-porodnické klinice Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Její přednosta prof. Jaroslav Živný byl myšlence nakloněn a mým přítelem je dodnes. Nesouhlas ovšem plynul od ředitele J. Břízy, od ministerstva zdravotnictví, ministerstva práce a sociálních věcí a prakticky od všech státních institucí. Velkou podporu jsem měl od soudců pražské justice – J. Sváčka, L. Vávry, J. Červinkové, H. Nové, H. Svobodové, M. Slámové, J. Starečka, mohl bych soudců protagonistů vyjmenovat celý seznam. Po dvou letech snažení zcela marného jsem se tedy obrátil na GynCentrum v Hloubětíně a jeho majitelé projevili nespornou osobní statečnost, když mi umožnili obratem první babybox instalovat. Fungoval do roku 2019 a pomohl vstoupit do nového života 28 nechtěným „lidským mláděťům“.

O zřízení babyboxu mě požádala také brněnská Nemocnice Milosrdných bratří, jejímž šéfem byl Daniel Rychnovský a primářkou neonatologie Ludmila Brázdová, dodnes moji přátelé. Brněnský babybox se otvíral 3. listopadu 2005 a za 15 let pomohl 18 děťátkům.

Následující rok jsme pokračovali instalací babyboxu ve Fakultní nemocnici Olomouc. Protagonistou byl primář novorozeneckého oddělení Lumír Kantor. Dnes senátor a střídavě odpůrce i podporovatel babyboxu – záleží to na tom, zda je předsedou České neonatologické společnosti, která je zásadním odpůrcem babyboxu (pozn. redakce - neonatologie je obor pediatrie a zabývá se péčí o novorozence donošené, nedonošené a novorozence s vrozenými vývojovými vadami). Zvláštní je, že babyboxy kromě několika neonatologů a několika dětských lékařů nemají odpůrce. O důvodech nesouhlasu dětských lékařů jsou různé teorie. Oni

sami se obvykle odvolávají na Úmluvu o právech dítěte, která ve svém článku 7 zaručuje dětem právo znát své rodiče. Celé souvětí zní ovšem „právo znát své rodiče, je-li to možné.“ Článek 6 Úmluvy uvádí, že hlavním právem dítěte je právo na život. Prostě zdá se, že ne vždy je možné své rodiče znát. Jako příklad uvádím množství dětí, které neznají svého tatínka, nebo jejich tatínkem není ten, jehož mají zapsaného v rodném listu. Mnohé děti v adopci se také nikdy nedozvědí, že jejich rodiče nejsou rodiči biologickými. Příklady, kdy děti neznají své biologické rodiče, naleznete mnoho. V každém případě ovšem žijí!

V průběhu patnácti let se podařilo zřídit babyboxy prakticky ve všech okresních městech České republiky, po patnácti letech jich je v provozu 76 a tři desítky nejstarších bedýnek byly vyměněny za babyboxy nové generace. Hlavní zásluhu na síti babyboxů má Zdeněk Juřica a jeho Montel z Náměšti nad Oslavou. Vyrábí nové babyboxy a provádí servis v celé republice.

Nebýt šlechetných a velkorysých dárců, nebyl by babybox ani jeden. Největší z nich je Nadace Komerční banky a.s. - JISTOTA. Za korunky od Nadace JISTOTA jsme zřídili 20 babyboxů a v sou-

Své zkušenosti a vztahy využívám při práci na projektu Babybox pro odložené děti - Statim. Chci především zachraňovat dětské životy, ale taky dát krajní možnost nešťastným matkám, které se v tísnivé psychické nebo sociální situaci nedokážou postarat o novorozence. Slovo STATIM se používá ve zdravotnictví a znamená IHNED, OKAMŽITĚ. A tak si přeju, aby babyboxy pomáhaly.

Z webových stránek autora

časné době finančně nadace podporuje jejich výměnu za babyboxy nové generace. Když už jmenuji mecenáše, nemohu vynechat brněnskému podnikateli P. Bečičku a jeho firmu 100 MEGA Distribution a DIGITOR.CZ a pražského Vojtěcha Nováka, majitele Květiny Novák a.s..

Dvířky babyboxů vstoupily do nového a snad lepšího života více než dvě stovky děťátek. Již několik let usilují o zřízení babyboxu ve třech okresních městech – ve Žďáru nad Sázavou, v Lounech a v Tachově. Abych mohl v klidu umřít, schází mi kromě těchto tří měst vyměnit sedmáct starých bedýnek za babyboxy nové generace – dokonalé výrobky Zdeňka Juřici.

Ludvík Hess

Služba dobrovolníků v zemi růží šaronských

Slyšeli jste někdy výraz Sar-El? Pojem a jeho význam byl neznámý až do počátku 80. let min. století, do doby první libanonské války ukončené v červnu 1982. Tehdy vrcholil víceletý konflikt státu Izrael při zajišťování bezpečnosti severních oblastí, zejména strategických Golanských výšin. Libanon trpěl probíhající chronickou občanskou válkou. Situace využily ozbrojené organizace a teroristické tlupy palestinských Arabů, aby ovládly jižní oblast země. Za vojenské podpory Sýrie a Iráku vyvolávali Palestinci násilnosti, přeshraniční výpady a ostřelování izraelských osad i měst. Během bezvládní v oblasti vytvořili palestinství uprchlíci v jižním Libanonu svůj neformální stát.

Izrael se proto rozhodl obsadit jižní Libanon a vytlačit odtud vojenská seskupení ohrožující Izrael. Bojeschopní veteráni, včetně žen pravidelně sloužících v armádních zálohách, byli povoláni do aktivní obrany. V zemědělských osadách, kde právě dozrávala úroda, nebylo téměř nikoho, kdo by ji byl schopen sklídit. Zemi hrozilo zničení úrody pro nedostatek zkušených pracovníků sil. To byl i jeden z důvodů, proč část izraelské veřejnosti tehdy nepřijala strategii tohoto konfliktu příznivě.

Guvernérem severních okresů včetně Golanské oblasti byl tehdy dr. A. Davidi, kdysi velitel výsadkových jednotek IDF (izraelských obranných sil). Uvědomil si ihned, jaká pohroma hrozí v zásobování obyvatelstva potravinami, a vyzval řadu svých spolupracovníků a přátel, aby se pokusili získat na severoamerickém kontinentu pracovníky schopné dobrovolníky na pomoc zemi. Během měsíce několik set amerických a kanadských dobrovolníků přicestovalo do země, sklídilo úrodu a zachránilo tak zásobování populace domácími zemědělskými produkty. Organizátoři i účastníci této akce si záhy uvědomili, jak veliký a strategický dopad měla pro obranu země. Rozhodli se ji tedy rozšířit a přepracovat jako stálý program nevojenské periodické pomoci obranným jednotkám státu Izrael. Shora uvedený výraz se obvykle překládá jako **Dobrovolníci pro Izrael**.

Dnes je cíl programové charty Sar-El mnohem širší. Program má přispívat k hlubšímu poznávání vzájemných kulturních, společenských a duchovních hodnot a výměně zkušeností mezi Izraelem a domovskými zeměmi dobrovolníků. Účastníci mohou být příslušníci všech věkových kategorií bez omezení, i rozdílných vyznání a politických směrů, podobně jako dnešní občané Izraele, i různorodých osobních znalostí a zkušeností. V rámci těchto kritérií program řadí

účastníky do různých specializovaných skupin, podle jejich zájmů a zkušeností. Působí v nich zpravidla po dobu 2 - 4 týdnů. Jejich součinnost se soustřeďuje převážně na logistickou podporu činnosti na jednotlivých základnách. Přiletet do země a zpět si hradí z vlastních prostředků (letecká společnost El Al jim zpravidla poskytuje podstatné slevy). IDF zajišťuje při pobytu stravování, základní službu a ošacení (dostávají uniformy identické s branci, sloužícími v náhradních službách IDF). Během sabatu mají volno ze základen, tedy „opušťák“. Organizační struktura se během let podstatně změnila tak, aby se přizpůsobila skutečnosti, že nejčastějšími účastníky dnes bývají hlavně mladí lidé, věku post-teenagerského, přicházející ze států, kde již zanikla všeobecná branná povinnost. Je to mládež neprošla základními zkušenostmi i výchovnými prvky (někdy dobrými, jindy špatnými), kterými procházely generace branců v minulosti. Instruktorkami při jejich pobytu bývají vesměs děvčata (ta obvykle vykonávají zároveň i povinnou nebo záložní službu v IDF). Z preventivních důvodů se děvčata každodenně při instruktážích střídají.

Důvod je prostý. Představte si mládence kolem dvacítiky, vyrostlé v liberálním ovzduší současné mladé generace, zírající na lepé děvy tmavých havraních vlasů, blízké jim věkem... „Jsem kvítek šaronský, lilie v dolinách, jako lilie mezi trním...“, tak pěl již před 3000 lety kronikář v Písni písní... V mozku dospívajícího teenagera ale nevládne poezie, nýbrž jiskřivý testosteron; nu, naši předkové bývali dozajista stejní. Když se to ale švamým vesnickým kráskám tehdy znelíbilo, přilétla rázná facka; a bylo uklidnění a spokojenost na obou stranách. Fešné černovlásky ale fackovací antiku nepotřebují. Všechny totiž prošly povinným výcvikem v japonských bojových uměních aikido a kempo...

Na počátku osmdesátých let jsem byl pověřen technologickým zajištěním spolehlivých kvalitních zdrojů chemických surovin nezbytných pro naši kanadskou produkci. K tomu náleželo nenahraditelné osobní jednání s izraelskými partnery v tamní významné chemické exportní a vývojové firmě Dead Sea Works (DSW, Závody Mrtvého moře). Bylo tehdy krátce po ukončení libanonské války a Izrael začal budovat Sar-El program. Zástupci uvedené firmy po uzavření exportní dohody pak přišli s nečekaným návrhem, zda bych se nezajímá o spoluúčast v Sar-El. Byla to lákavá nabídka, souhlasil jsem tedy s třítydenním pobytem. Program byl ve svém počátku flexibilní, uhradili mi tedy část cestovních výloh a po přiletu přidělili stálý doprovod pro celou dobu pobytu, včetně sabatů. Instruktorka, jež měla na starosti eskort, sabra

Autor: Tomáš Altman

(v zemi již narozená), byla také veteránkou z války, a zřejmě velmi úspěšnou. V bitvě totiž osobně ukořistila Syřanům štábní gazík a jako odměnu jej mohla soukromě používat během víkendů. To bylo v té době neocenitelné. Po dobu šábesů totiž veřejná doprava v Izraeli téměř neexistovala (První prezident Izraele, Ben-Gurion udělil toto privilegium ortodoxním věřícím jako první ústupek).

Odjeli jsme po příletu přímo na základnu na jihu země, v poušti Negev. Návštěvník si musel rychle zvyknout na místní horké a suché podnebí. Klimatizace byla v té době rozšířena jen sporadicky, s výjimkou pracovišť, kde byla nezbytná z pracovních či technologických důvodů. Přidělené služební uniformy ale byly pohodlné a vypracované v designu ideálním pro suché prostředí. Evropské ošacení by bylo v dané situaci těžko snesitelné. Také instruktáže eskortu byly neocenitelné pro rychlé osvojení tradičních zvyklostí. Košer stolování a soupravy, přesné oddělování nádobí a příborů mléčných a masných při podávání v kantinách, mnohdy neznalému góji nepochopitelné, i jiné specifické náboženské zvláštnosti, se pečlivě dodržovaly, přestože je armáda řízena v přísně sekulární atmosféře.

Gazík s doprovodem zkušené instruktorky byl neocenitelný během šábesů, nejen pro možnost pohodlného zhlédnutí

pamětihodností i denního života populace v moderních městech, ale zejména jako prevence i ochrana při vyskytnutí se náhlých konfliktů nebo občasných teroristických útoků.

Pracovní činnost na základně byla neobvyklá. Útvar zajišťoval technologický redesign, testování i údržbu osobních prostředků chemické a mikrobiologické ochrany. Jsou jimi vybaveni všichni obyvatelé oblastí Izraele, kde dochází k útokům a ostřelování z Gazy a oblastí Libanonu. Po stránce chemicko-technologické byla již tehdy ochrana populace na vysoké úrovni a myslím, že organizačně svou úrovní předčila i pověstnou domobranu švýcarskou v její obranné pohotovosti...

Izrael se dnes potýká se vzrůstajícími problémy vnějšími i vnitřními. Mezi vnější jistě patří vzrůstající počet výchovou radikalizovaných arabských Palestinců sídlících v samosprávných územích a uprchlických táborech sousedících arabských států. Tento trend ale netrápí tolik izraelské společnosti zocelené 72 lety ubráněného státu. Spíše se rýsuje konflikt vnitřní, představovaný výsadami ortodoxních a jejich kolektivní etikou... Podle původních záměrů zakladatelů se jim dostalo všech privilegií náležejících spoluobčanům odlišného věroučného přesvědčení. Mají tedy zajištěn bezplatný, daněmi uhrazený vlastní školský systém

ješív, právní zákonodárství halachy, plné sociální zabezpečení početných rodin během mnohdy celoživotních náboženských studií, jsou zproštěni vojenské i náhradní služby, organizují si politické strany v Knesetu (parlamentu). Zákaz autobusů o šábesu je jen zanedbatelné privilegium. Veřejnost se ale ptá stále důrazněji, jak jejich společenství oplácí zemi takovou péčí. Odpovědi se ale nedohledáme. Občané přesvědčení o pacifismu nemusí zde sloužit v pravidelné armádě. Izrael zřídil jednotky náhradní služby, kde slouží účastníci v nemocnicích, ústavech péče o seniory a tělesně postižené. Ortodoxní ale odmítají i tuto povinnost. Při vzniku státu představovali minoritu kolem 10 tisíc. Dnes jejich počty brzy dosáhnou kolem půl milionu. To obnáší pro obyvatelstvo nejen nesmírné náklady daňové, ale jejich vztah k národnímu společenství se také přiči základní etice a morálce judaismu. Takový je dnes pohled široké izraelské veřejnosti...

Mnohem širší pohled vyplývá z této situace. Zrcadlí se v ní nejen dávné příběhy biblické o sporech Izraele, vrcholící vzpourou krále Jeroboáma (dnes zvaného Jerobeám I.), odtržení Severního království a zániku judské samostatnosti. Zdá se, že symbolismus prutů Svatoplukových stále protíná historii současné západní civilizace... **Slavomír Pícha**

K tématu dobrovolnictví od farářky Sandry

Je to jen pár dní nazpět, kdy se na mě obrátila z redakce ČZ Klára s prosbou, zda bych neměla drobný příspěvek k tématu dobrovolnictví. Neměla jsem, bylo mi i trochu líto, že nemůžu pomoci, ale ne zas tak moc, protože jsem zrovna s tříměsíčním synem na mateřské a nenuďím se, načež asi hodinu dvě poté, co mi ve schránce přistál zmíněný mail, se přes sociální síť ohlásil kamarád s prosbou: shání dobrovolníky na letní tábor.

Zajímavá shoda dvou lidí a dvou podobných záměrů...

A co teď s tím vším? Nebyla bych to ale já, a tak jsem přislíbila propagaci tábora (informace najdete na konci tohoto textu). A vzpomněla jsem si, kterak mi dobrovolnění na letním táboře změnilo před 14 lety směr života. Tehdy jsem se vydala k Sázavě na týdenní tábor s převážně romskými dětmi, které během roku navštěvo-

valy odpolední klub v místech, kde je dnes náš Žizkostel a kam jsem docházela dobrovolničky pravidelně pomáhat. Na táboře tehdy byla i farářka Marika, znaly jsme se díky mému tehdejšímu podnikání v čajovně už z dřívějšíka, ale teprve na táboře jsme měly víc času si povídat a poznat se. No a s koncem tábora přišla i vážně míněná Maričina otázka, zda bych se nechtěla stát taky farářkou. Inu, vystudováno jsem měla, tuhle otázku navíc neslyšela poprvé, a tak jsem si říkala, že by snad byl i „hřích“ volání ke službě Bohu a lidem odmítnout! Stejně jsem ale ještě chvíli váhala a stejně to nakonec záviselo na dalších lidech a krocích, abych byla do duchovenského stavu Církve československé husitské přijata. Ale neoddiskutovatelným faktem na tom celém je to, že na počátku mého farářství svým způsobem stálo dobrovolnění, tedy služba, ve které

jsem neměla žádná očekávání, ke které jsem neměla ani kvalifikaci, jen pouhé nadšení, a kterou jsem dělala prostě proto, že jsem chtěla a mohla. A to mi nakonec úplně změnilo životní směřování. Ne toliko absolvovaná škola či předpoklady, a už vůbec ne očekávání, život mi změnilo to, co jsem v danou chvíli dělala srdcem a nezištně. Denně Bohu děkuju, že tak dobře a volně vede moje kroky životem! A tady pro případné zájemce slibovaný dovětek – poptávka po dobrovolnících: *Ahoj! Pořádám ve spolupráci s evangelíky letní tábor v Bělči pro postižené. Dáváme dohromady dobrovolníky, pár nám jich ještě chybí. Hledáme spolehlivé lidi, kteří by chtěli jet v termínu 16.–22. srpna pomáhat. Kvalifikace netřeba žádná. S díky, Tomáš.*

Kontakt: tomas.znamenacek@gmail.com, mobil: 777 657 603 nebo Jiří Bureš (jiri.bures@evangnet.cz, tel. 776 219 938. **Sandra Silná**

Husitská diakonie a dobrovolnictví

Husitská diakonie od roku 1996 pomáhá dětem, dospělým a seniorům. Ve své práci navazuje na rozsáhlou sociální činnost církve za první republiky a druhé světové války. Od počátku se v pomoci potřebným také angažuje řada dobrovolníků, kteří se zapojili i během pandemie koronaviru.

V tuto chvíli je součástí Husitské diakonie deset středisek včetně penzionu a denního stacionáře pro seniory, domova pro seniory, domácího hospicu či chráněných keramických a textilních dílen. Pomáháme pěstounským rodinám, věnujeme se poradenství, začleňování zdravotně a sociálně znevýhodněných do společnosti, provozujeme nízkoprahová centra i volnočasové aktivity pro všechny věkové kategorie.

V rámci našich středisek pracuje řada sociálních pracovníků, zdravotních sester, lékařů a lékařek, psychologů, psychoterapeutů, duchovních a dalšího personálu.

V uplynulých dnech život našich středisek poznamenal koronavi-

S dobrovolníky střediska Nazaret v Borovanech

rus. Ale kdo mohl, pustil se do šití a distribuce roušek – v rámci Husitské diakonie jich byly ušity tisíce. Domácí hospic Athelas se pro změnu stal sběrným místem, rouškovboxem, kam lidé z Písecka přinášeli roušky po tisících a roušky se dále distribuovaly do sociálních a zdravotních zařízení, mezi hasiče, domácnosti a kde bylo třeba. Více než kdy jindy se v této době projevil solidarita a také úsloví „zlaté české ručičky“.

Do pomoci se zapojili dobrovolníci, kteří jsou ale i jinak nedílnou součástí našich středisek; zapojují se do činnosti nízkoprahových a volnočasových zařízení, řada z nich působí také při našich chráněných dílnách Nazaret a Domeček nebo v domácím hospicu Athelas. Na principu soužití generací a práce dobrovolníků byla založena také myšlenka Penzionu a centra denních služeb pro seniory Horizont v pražském Suchbole. Dobrovolníci zde dokonce se seniory žijí a starají se o jejich pohodlí

v rámci služeb – a to ve dne v noci i o víkendech.

Kateřina Klasnová
ředitelka Husitské diakonie

Pokud se chcete zapojit jako dobrovolník v rámci Husitské diakonie, kontaktujte nás na: katerina.klasnova@ccsh.cz. Informace o Husitské diakonii se dozvíte na nově spuštěných webových stránkách www.husitskadiakonie.cz a sledovat nás můžete nově též na Facebooku.

Všem patří velký dík

Od první chvíle, kdy se v naší republice začala šířit pandemie, se Ambra - středisko Husitské diakonie, přidala k těm dobrovolníkům, kteří zdarma šili roušky a snažili se zaslat výrobky všude, kde bylo potřeba. První výrobky opustily dílnu do rodin všech blízkých a první větší zásilka šla do dětského domova v Beřouně. Další roušky byly vyrobeny pro dětský domov s zdravotnou Království u Dvora Králové nad Labem, do Fakultní nemocnice v Hradci Králové, do sociálních služeb v Náchodě, do domova s pečovatelskou službou pro seniory v Poděbradech, pro spolek Motýlek, který hlídá děti lékařů z Fakultní nemocnice, do stravovací firmy. Ambra se připojila i k zaslání roušek do zahraničí, a tak dvouvrstvé roušky byly odeslány do Itálie, odkud jsme od Generálního konzulátu ČR v Miláně dostali také poděkování.

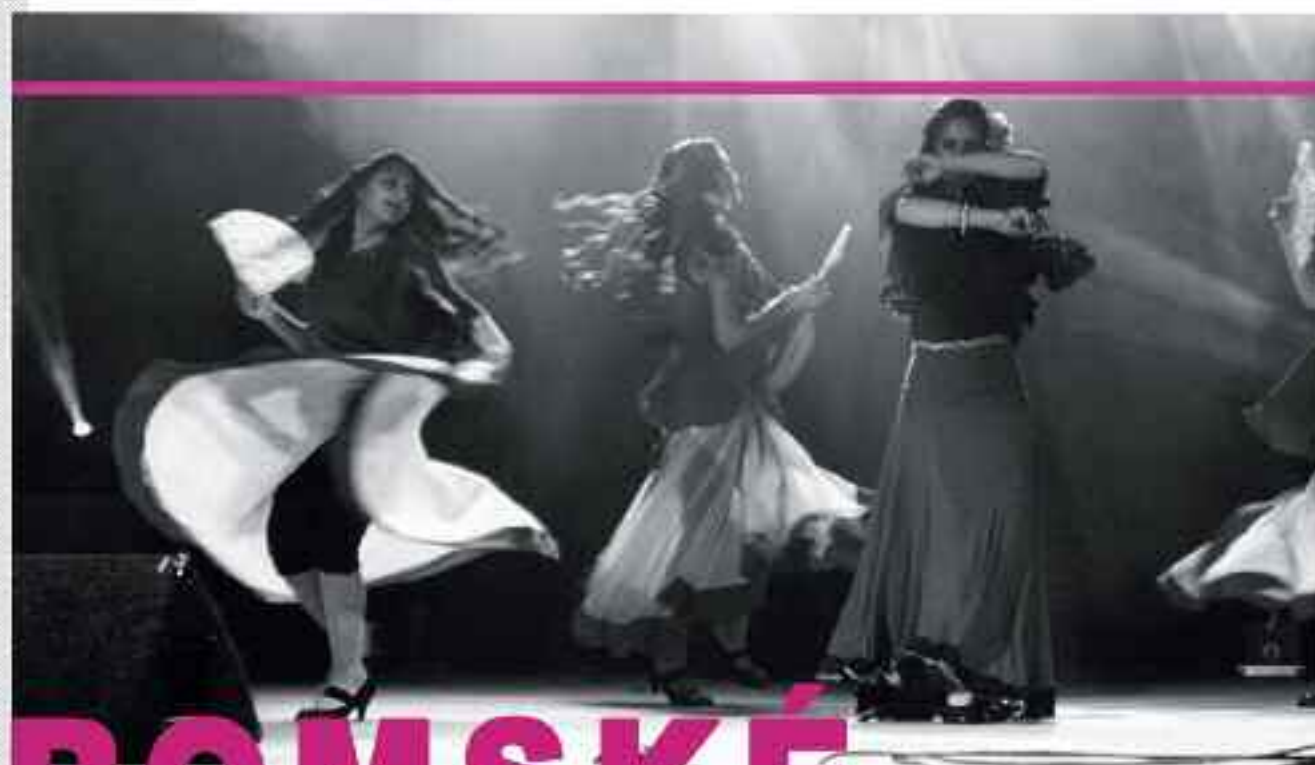
Ne všichni šijí, a tak do Ambry přicházeli i dobrovolníci, kteří pomáhali s žehlením, stříháním a navlékáním tkalounů do roušek nebo zajišťovali rozvoz materiálů a roušek. Dva měsíce se šily roušky přímo v Ambře nebo doma u dobrovolníků. Do startu jsme v dílně měli dostatečné množství bavlněného materiálu. Postupně se jeho zásoba zužovala, ale našli se další dárci, kteří chtěli přispět alespoň takto a s materiálem jsme neměli větší problémy. Díky této akci docházelo do Ambry nebo se k výrobě roušek připojilo mnoho dobrovolníků. Doufáme, že tomu bude i nadále. Všem patří velký dík.

Radka Podnecká, ředitelka AMBRY

Převzato z Mostů Královéhradecké diecéze II/2020 (zkráceno)

Jsem Bohem milovaná/ný?

Přidej se k nám na chvály!
Kde? Slavkov u Brna fara ČČSH
Kdy? 19. 6. 2020
V kolik? Ve 20:00
Chvály můžete sledovat také online na facebooku: Maja Vastřelová
Chvály pořádá náboženská obec ČČSH Slavkov u Brna

ROMSKÉ TANCE

Komunitní centrum při ČČSH a Prostor 39 Vás zvou na jedinečné lekce romských tanců pod vedením zkušené lektorky Evy Džobákové. Účast na lekcích je díky finanční spoluúčasti EU ZDARMA. Na lekci přijďte alespoň 10 minut předem, abyste si zajistili své místo. S sebou si vezměte pohodlné oblečení a dlouhou sukni. Těšíme se na Vás!

PROSTOR³⁹

ŘEHOŘOVA 39, PRAHA 3

**KAŽDOU STŘEDU
18:30-20:00**

VSTUP ZDARMA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

PROSTOR 39